

Doris Jakobsen Jensen
Medlem af Inatsisartut, Siumut

Besvarelse af § 37 spørgsmål nr. 071/2023– vedrørende de Grønlandske Huse i Danmark

11-04-2023
Sagsnr. 2023 - 7126
Akt nr. 22921996

Postboks 1029
3900 Nuuk
Tlf: +299 34 50 00
Email: ikin@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Kære Doris Jakobsen Jensen

Tak for dine spørgsmål, som du har stillet i henhold til Inatsisartuts forretningsorden. Jeg vil besvare dem herunder.

Spørgsmål 1:

Hvor stort et beløb betaler Selvstyret, heraf det grønlandske samfund tilsammen, til "De Grønlandske Huse i Danmark"? Hvis der foreligger planer om at forøge beløbet fremadrettet bedes de fremvist.

a. Heri bedes begrundelsen for, at der betales det forrige adspurgte beløbsstørrelse til "De Grønlandske Huse i Danmark" fra Selvstyret, hvor der kræves besvaret hvad der indebærer af betingelser.

Svar: Selvstyret yder et årligt tilskud til De Grønlandske Huse. Af FL2023 konto 40.90.02 fremgår det, at det samlede beløb i 2023 er på 20.025.000 kr.

Tilskuddets omfang fastsættes af Inatsisartut i forbindelse med vedtagelse af finansloven. Naalakkersuisut har ikke for nærværende planer om at initiere en fremadrettet forøgelse af beløbet.

Endvidere betales der årligt et tilskud per efterskole-elev i Danmark i forbindelse med vejledning af efterskoleelever. Beløbet refunderes over Finanslovskonto 40.10.12 med kr. 281,- pr. elev pr. måned.

Der er i øvrigt ikke som sådan knyttet egentlige betingelser til tilskuddet, men det fremgår af finanslovens budgetbidrag, at Husene varetager opgaver i relation til grønlandske uddannelsessøgendes optagelse på uddannelsesinstitutioner i Danmark, herunder navnlig administration af reglerne om uddannelsesstøtte og foretager endvidere personlig og faggruppevis uddannelsesvejledning og øvrige opgaver som f.eks. vejledning om boligsøgning og børnepasning. Husene yder desuden bistand og vejledning for elever på højskoler og for elever på korterevarende skoleophold på danske erhvervsskoler, hvortil kommer en lang række af sociale arbejdsopgaver. Husene fungerer derudover som kontakt- og samlingssted for fritidsaktiviteter for grønlændere og grønlandsinteresserede i lokalområdet, samt forestår oplysningsvirksomhed om grønlandske kulturelle- og samfundsmæssige forhold på bl.a. skoler, foreninger, museer og lignende. Husene fungerer ligeledes som samlingssted for grønlænderforeningerne i Danmark, ligesom

AVALAK, de studerendes forening i Danmark, har fået stillet kontorlokale til rådighed i husene.

Spørgsmål 2:

Kan Selvstyret bestemme hvordan "De Grønlandske Huse i Danmark" skal styres, f.eks. i henhold til ansættelseskrav og deslige? Heri spørges der til, om Selvstyret har instruktionsbeføjelser.

Svar: De Grønlandske Huse er selvejende institutioner, der som sådanne hviler på et privatretligt grundlag uden for Selvstyrets organisering. De Grønlandske Huse er derfor med hensyn til vilkår og øvrige forhold for ansættelser, forhold under ansættelsen og afskedigelser ikke omfattet af Selvstyrets kompetence, herunder instruktionsbeføjelse. Selvstyret har imidlertid en faglig instruktionsbeføjelse i forhold til administrationen af uddannelsesstøttereglerne, som Selvstyret i medfør af § 27, stk. 3 i den dagældende landstingsforordning nr. 5 af 14. november 2004 om uddannelsesstøtte har uddelegeret til Husene ved aftale herom i 2006, jf. nærmere besvarelsen af spørgsmål nr. 3.

Spørgsmål 3:

Agerer "De Grønlandske Huse i Danmark" som en myndighed, heraf kan der træffes sagsbehandlingsmæssige afgørelser på vegne af Selvstyret?

a. Hvis man skal uddannes i Danmark, eller i udlandet, hvilke afgørelses-områder inddrages "De Grønlandske Huse i Danmark", hvor de agerer som en myndighedsfunktion eller lignende?

Svar: Det fremgår af uddannelsesstøttelovens § 34, stk. 1, at uddannelsesstøttereglerne som udgangspunkt administreres af Naalakkersuisut. Det er desuden fastsat i § 34, stk. 3, at det er muligt at uddelegere administrationen af reglerne til private enheder, herunder private virksomheder. Det fremgår i den forbindelse af bemærkningerne til bestemmelsen, at der på baggrund af skriftlige aftaler derom er sket en uddelegering af en række af reglerne om uddannelsesstøtte til Grønlandsbanken for så vidt angår låneadministrationen, ligesom de Grønlandske Huse administrerer visse uddannelsesstøtteregler i relation til uddannelsessøgende, der gennemfører uddannelser uden for Grønland. Det fremgår samtidig af bemærkningerne til bestemmelsen, at aftalen bl.a. sikrer størst mulig klarhed over, hvilke kompetencer der er blevet uddelegeret, og at den private virksomhed m.v. vil være omfattet af sagsbehandlingsloven, hvis delegationen medfører overdragelse af afgørelseskompetence.

Der er tale om bestemmelser, som er en videreførelse af § 27, stk. 1 og 3 i den dagældende Landstingsforordning nr. 5 af 14. november 2004 om uddannelsesstøtte, som var gældende i 2006, da det daværende Landsstyre, i øvrigt mens du var Naalakkersuisoq for uddannelsesstøtteområdet, indgik aftale med De Grønlandske Huse om, at Husene fremover skulle træffe afgørelse i sager vedrørende uddannelsesstøtte til grønlandske uddannelsessøgende, der påtænker at ansøge om eller ansøger om uddannelsesstøtte til uddannelser uden for Grønland. Opgaven var indtil dette tidspunkt blevet varetaget af 4 medarbejdere i Grønlandsrepræsentationen, hvis opgaver dermed blev overtaget af Husene. Husenes opgavevaretagelse havde indtil da hovedsageligt omhandlet vejledning af grønlandske uddannelsessøgende uden for Grønland uden afgørelseskompetence.

De Grønlandske Huse har på den baggrund truffet afgørelse i forhold til alle ansøgninger om uddannelsesstøtte til uddannelser uden for Grønland bortset fra ansøgninger

vedrørende studielån og dispensationsansøgninger, som administreres af Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke. Husenes afgørelser kan påklages til ressortdepartementet. Endvidere varetager Husene den praktiske udmøntning af dispensationsafgørelser, herunder i form af udarbejdelse af bevillingsskrivelser.

Det fremgår samtidig af aftalen, at centraladministrationen kan give Husene generelle og konkrete instrukser om varetagelsen af de opgaver, der er omfattet af aftalen. Endvidere fremgår det af aftalen, at ressortdepartementet foranstalter løbende tilsyn og kontrol med Husenes varetagelse af opgaverne

Spørgsmål 4:

Har Naalakkersuisut, heraf Selvstyret, myndighed til at give reprimande til fejlagtigt vejledning udført af "De Grønlandske Huse i Danmark" a. Eksisterer der officielle klagemyndigheder vedrørende sager udført af "De Grønlandske Huse i Danmark"?

Svar: Det er som følge af De Grønlandske Huses retlige placering uden for Selvstyret ikke muligt at ud fra et ansættelsesretligt grundlag at påtale fejl og forsømmelser direkte i forhold til medarbejdere i Husene, jf. ligeledes det anførte under besvarelsen af spørgsmål nr. 2. Sådanne spørgsmål vil derfor i stedet skulle adresseres til Husenes ledelse.

I forhold til spørgsmålet om klagemuligheder kan det oplyses, at afgørelser om uddannelsesstøtte, der træffes af De Grønlandske Huse kan påklages til Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke, jf. uddannelsesstøttelovens § 34, stk. 4.

Spørgsmål 5:

Ser Naalakkersuisut det som hensigtsmæssigt, at der eksisterer en enhed som ikke er underlagt det offentlige, men agere som en sagsbehandlingsled udenfor de offentliges regi? Heri spørges om begrundelsen.

Svar: Indledningsvis skal det bemærkes, at opgavevaretagelsen er underlagt det offentliges kontrol, tilsyn og instruktionsbeføjelse og det forhold, at Husenes afgørelser kan påklages til Selvstyret. Endvidere er Husene i deres opgavevaretagelse underlagt de forvaltningsretlige regler. Hertil kommer, at vejlederne i Husene løbende modtager supervision og vejledning fra ressortdepartementet, herunder modtager kurser vedrørende sagsbehandling og vedrørende uddannelsesstøttereglerne med henblik på at sikre, at de uddannelsessøgendes retstilling ikke er forringet ved udlægningen af opgavevaretagelsen.

Husene havde i en årrække inden den nævnte overtagelse af afgørelseskompetence i 2006 beskæftiget sig med vejledningsopgaver i forhold til grønlandske uddannelsessøgende uden for Grønland. Baggrunden for overvejelserne om udlægning af egentlig afgørelseskompetence synes i den forbindelse at relatere sig til spørgsmålet om rationaliseringer og effektiviseringer, og at der var tale om aktører, som allerede havde haft berøring med området i form af vejledningsopgaver. Hertil kommer en antagelse om, at opgaveløsningen alt andet lige forventes at blive varetaget lokalt og dermed tættere på de uddannelsessøgende.

Med venlig hilsen

Peter Olsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Peter Olsen', written in a cursive style. The signature starts with a vertical stroke on the left, followed by a series of loops and a long horizontal tail that tapers to the right.